

Wat is de afgelopen half jaar gebeurd?

Betrokkenheid van boeren:

Opzetten van veldproeven: Binnen het ASTA-programma vormen veldproeven de basis voor het betrekken van ananasboeren via praktijkgericht leren, om zo kansen te creëren voor transformatie binnen de waardeketen, ondersteund door een nieuw agronomisch model. De demonstratievelden hebben als doel om jaarrond productie, met een hogere plantdichtheid en moderne methoden te laten zien, met de nadruk op biologische teelt.

Het eerste proefveld werd in November 2023 opgezet in Redi Doti, Para, in samenwerking met de ananas teler August Tawjoeram. Het tweede en derde proefveld werden aangelegd in het laatste jaar van 2024. In Augustus 2024 werd een proefveld gestart in Matta, Para, met de Red Round Ingi Nasi-variëteit, gevolgd door een derde proefveld in Moengo, Marowijne, in November 2024, waar de variëteiten Stuger, Ingi Nasi en Djogo worden getest.

Deze proeven bieden ananasboeren niet alleen praktische kennis, maar creëren ook mogelijkheden voor hogere opbrengsten, verbeterde inkomsten en versterkte samenwerking binnen de gemeenschap.

Trainingen aan boeren: In de laatste maanden van 2024 werd de capaciteitsopbouw van ananasboeren voortgezet via praktijkgerichte veldproeven en workshops. Bij deze sessies waren betrokken boeren uit Matta, Marowijne, Brownsweg, Pierre Kondre en vertegenwoordigers van het ministerie van LVV en ROS, met een focus op bodemgezondheid, kunstmatige bloei-inductie ('Artificial Flower Induction' of AFI), digitalisering, moderne technieken en gemeenschapsgerichte initiatieven zoals Bio fabrieken.

Bio-Fabrieken: Bio fabrieken, een innovatie binnen het project, versterken vrouwen en jongeren door gemeenschapsgerichte productie van biologische input te bevorderen. Praktische activiteiten omvatten het maken van bio-meststoffen van gefermenteerd gras, natuurlijke insect werende middelen van lokaal beschikbare aromatische planten, en de productie van bergmicro-organismen ('Mountain Micro-organisms' of MM's) om de bodemgezondheid te verbeteren.

Deze inspanningen bevorderen boeren die bestendig zijn tegen klimaatsverandering, verminderen de kosten voor input vooral geïmporteerde input, verbeteren de opbrengsten en stimuleren samenwerking voor duurzame ontwikkeling. In totaal werden 119 personen getraind in moderne biologische ananasteelt, waarvan 68% vrouwen, wat bijdraagt aan versterking van gemeenschapsontwikkeling en duurzame landbouw.

De opgezette veldproef in Matta, Para in Augustus 2024.

Bron: F. Gamboa

De opgezette veldproef in Moengo, Marowijne in November 2024.

Bron: F. Gamboa

Actieve participatie van boeren tijdens 'bio-factory' workshop, in Matta, Para in Augustus 2024.

Bron: F. Gamboa

Field agent Jeane Patra explaining her experience with digitalization, in Moengo, Marowijne in November 2024.

Bron: A. Moeridjan

Gendercapaciteitsopbouw: Op 21 november 2024 leidde Astrid Runs van UNFPA een gendersessie gericht op inclusie binnen ananascoöperaties. Deze sessie, onderdeel van een driedaagse training met 18 deelnemers (14 vrouwen, 4 mannen), behandelde leiderschap, conflictmanagement en genderintegratie binnen de SDG's. Casestudy's over zorgtaken en de loonkloof stimuleerden discussies over vrouwelijk leiderschap en mannelijke betrokkenheid bij gelijkheid.

De veldproeven in Matta en Moengo blonken uit door sterke vrouwelijke participatie, geleid door kapitein Wendeline Sabajo en veldagent Jane Patra. Dit initiatief toont aan hoe inclusiviteit cruciaal is voor een veerkrachtige waardeketen in de ananasteelt.

Werkssessie over de integratie van SDG's in het ontwikkelingsplan voor coöperaties in November 2024. Bron: A. Runs

Sterke deelname van vrouwen aan de totstandkoming van de veldproeven in Matta en Moengo in 2024. Bron: F. Gamboa

Technische activiteiten en data verzameling:

Veldproeven: De eerste veldproef in Redi Doti bood praktische leermomenten en cruciale gegevens om de ananasteelt in Suriname te verbeteren. Inzichten uit deze proef, met name de impact van een verlengd droog seizoen, leidden tot nieuwe proefopzetten in Matta en Moengo. Deze proeven richten zich op het gebruik van lokaal geproduceerde bio-inputs via bio-fabrieken, waarmee de afhankelijkheid van geïmporteerde inputs met tot wel 30% wordt verminderd. Innovatieve tussenteelt met gewassen zoals banaan, gember en citroengras werd geïntroduceerd om schaduw en bodembedekking te verbeteren, waardoor verdamping wordt verminderd en de groeiomstandigheden voor ananas worden geoptimaliseerd. Alle drie de veldproeven zullen bijdragen aan een bijgewerkte handleiding voor biologische ananasproductie, wat zowel lokale boeren als de bredere landbouwontwikkeling in Suriname ten goede komt.

Veldagenten: In Juli 2024 heeft het project drie veldagenten aangenomen: Jane Patra (Marowijne), Jerry Birambie (Pierre Kondre/Redi-Doti) en Cyrell Sabajo (Matta), om ananasboeren te ondersteunen en gegevensverzameling te verbeteren. Na een training in het gebruik van de digitale app *Farmers Connected* begonnen de veldwerkers met het registreren van ananasboerderijen en het verzamelen van gedetailleerde demografische en perceel gegevens. Deze gegevens zijn essentieel voor het aanpassen van de app op de behoeften van boeren, het verbeteren van bedrijfsbeheer en het bevorderen van gemeenschapsontwikkeling. Het digitale platform biedt inzichten in de gewasproductie, waardoor boeren activiteiten kunnen volgen, oogsten kunnen plannen en toegang krijgen tot traceerbaarheidsdiensten. Met veilige registratie van duurzame praktijken krijgen boeren toegang tot geavanceerde technologie, wat hen in staat stelt kosten te verlagen, productiviteit te verhogen en te voldoen aan internationale standaarden. Uiteindelijk opent dit toegang tot premium markten, wat leidt tot hogere inkomens en sterkere, veerkrachtigere landbouwgemeenschappen.

Gezamenlijke onderhoud van het ananas proefveld in Moengo, Marowijne in December 2024. Bron: H. Goeptar

Status Ingi Nasi planten op proefveld Redi Doti, Para, in December 2024. Bron: H. Goeptar

Digitale data verzameling door veldagent Cyrell Sabajo in Matta, Para, in Oktober 2024. Bron: H. Goeptar

Samenwerken en Netwerken:

Kunstmatige Bloei Inductie: In samenwerking met het bedrijf Ingas en met steun van de Agro-Coöperatie Redi Doti & Pierre Kondre heeft het agronomische team in Augustus 2024, apparatuur ontwikkeld en getest voor de Kunstmatige Bloeiinductie (Artificial Flower Induction of AFI). Deze techniek stimuleert uniforme bloei bij ananassen, waardoor een jaarrond oogst en verbeterde productiviteit mogelijk worden. AFI helpt boeren om bloeicycli effectiever te beheren, wat resulteert in een jaarronde aanvoer van biologische ananassen met hogere opbrengsten en consistente kwaliteit. De AFI-toepassing is uitgevoerd in Redi Doti, Pierre Kondre en Matta.

Digitaal Platform: In November 2024 werd onder het FAO Elevate-programma het digitale platform voor ananasboeren in Suriname gelanceerd. De heer Calvin Bodden, regionaal directeur van Dimitra introduceerde de Farmers Connected-app en benadrukte digitalisering en data verzameling voor ananasboeren. Tijdens een belangrijke workshop werd getoond hoe het scannen van QR-codes op ananassen het verhaal van biologische producten uit de Amazone-regio van Suriname kan traceren en delen. Deze technologie versterkt de productverhalen en stelt consumenten in staat zich te verbinden met de duurzame landbouwpraktijken achter elke ananas. Het helpt boeren toegang te krijgen tot nieuwe consumenten die waarde hechten aan traceerbare, biologische producten. Dit opent deuren naar premium niche markten en betere prijzen. Door hun verhaal te delen, kunnen boeren hun concurrentiepositie versterken, vertrouwen opbouwen en kansen creëren voor hogere inkomsten en duurzame groei op lange termijn.

Lokaal geproduceerde AFI-apparatuur in Paramaribo, Suriname in Augustus 2024. Bron: H. Goeptar

Eerste AFI-applicatie door leden van Agro-Coöperatie Redi Doti en Pierre Para, in Augustus 2024. Bron: H. Goeptar

Boeren in Moengo, Marowijne scannen een QR-code om het verhaal van biologische ananassen te begrijpen, in November 2024. Bron: A. Moeridjan

Betrokkenheid van stakeholders:

Oprichting van de Horticulture Innovation HUB: De Horticulture Innovation HUB werd in September 2024 officieel opgericht binnen het ASTA-ananas project. De HUB is opgezet om de kennisuitwisseling en versterking van de ananas waardeketen te bevorderen en is tot stand gekomen in samenwerking met het Ministerie van LVV, het Ministerie van BIBIS en de private sector. De HUB fungeert als een one-stop-shop voor producenten en biedt toegang tot inputs, diensten, financiering en technische ondersteuning. Als non-profit stichting wordt het bestuurd door een raad bestaande uit belanghebbenden uit de hele waardeketen. De eerste bestuursleden benadrukken het sterke streven naar het bevorderen van vrouwelijk leiderschap. Het bestuur wordt geleid door mevrouw Maitrie Jagroep van LVV als voorzitter, mevrouw Elizabeth Bradley van BIBIS als secretaris, en mevrouw Wendoline Sabajo, ananasteler en dorpskapitein van Matta, als penningmeester.

Stakeholderbetrokkenheid bij veldactiviteiten: Workshops in het district Para en de voorbereidingen van veldproeven in Marowijne werden uitgevoerd in nauwe samenwerking met het Ministerie van LVV. De proef in Moengo was een gezamenlijk initiatief waarbij het Ministerie van LVV-ruimte beschikbaar stelde, en het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en het Platform Agro Coöperaties Marowijne mankracht leverden.

ILO-train-de-trainer-programma: In November 2024 realiseerde ILO binnen het ASTA-project een belangrijk train-de-trainer-programma om capaciteiten te versterken en coöperaties in Suriname te ondersteunen. De training werd gefaciliteerd door Paskal Vandebussche en had 20 deelnemers, waaronder vertegenwoordigers van de ministeries (Arbeid, Landbouw, Economische Zaken, Regionale Ontwikkeling), de Coöperatieraad, de Stichting Productieve Eenheden, VIDS en Kampos, het Marron-netwerk, en het ASTA Joint UN Program. Het doel is dat de nieuwe trainers en hun organisaties de opgedane kennis integreren in hun eigen trainingsprogramma's en activiteiten. Het uiteindelijke doel is het versterken van de capaciteit van coöperaties, zodat zij hun sociale en economische doelen kunnen bereiken ter ondersteuning van boeren en hun gemeenschappen.

Internationale missie: In December 2024 bezocht de heer David Neven, Senior Economist bij FAO en Lead Technical Officer (LTO) van het project, Suriname om het projectteam te ontmoeten en de voortgang van de HUB en coöperatie te bespreken. Tijdens zijn bezoek nam hij deel aan vergaderingen met diverse belanghebbenden en bezocht hij ananasproefvelden, waar hij een nieuw bedrijfsmodel presenteerde dat gebaseerd is op leningen voor inputs en contractproductie voor de coöperatie.

Eerste bestuursvergadering van de HUB gehouden in Oktober 2024, in Paramaribo, Suriname. Bron: H. Goeptar

De heer David Neven ontmoet Trust bank Amanah en legt het bedrijfsmodel van de HUB uit, in December 2024, in Paramaribo, Suriname. Bron: S. Girdhari

Aankomende activiteiten:

- De eerste ananassen van kunstmatige bloei productie.
- Oprichting van de Ananasboeren Coöperatie.
- Oprichting van de faciliteit voor lening voor ananasboeren.
- Trainingen door ILO gericht op Coöperatiebeheer.
- Trainingen door UNIDO gericht op het Lening mechanisme.
- Identificatie van de eerste pilotboeren die zich bij het lening programma zullen aansluiten.

ASTA in Suriname

Het Agrifood Systems Transformation Accelerator (ASTA) programma in Suriname is een vierjarig gezamenlijk programma, gefinancierd door het UN SDG-fonds en mede geleid door FAO en UNIDO, met steun van UNFPA en ILO. Het programma, ontwikkeld in nauwe samenwerking met lokale ananasactoren en belanghebbenden, heeft als doel Suriname om te vormen tot een gevestigde producent en exporteur van hoogwaardige organische verse en verwerkte ananassen, met een inclusieve en duurzame waardeketenbenadering.

De Horticulture Innovation HUB

De Horticulture Innovation HUB opgericht in September 2024 als een non-profit stichting, fungeert als een platform voor meerdere belanghebbenden en is de drijvende kracht achter de duurzame en innovatieve tuinbouwsector in Suriname. Ons doel is om boeren, ondernemers en onderzoekers in staat te stellen impactvolle oplossingen te ontwikkelen die de productiviteit, winstgevendheid en klimaatbestendigheid vergroten.

Duurzame Ananas Waardeketen Ontwikkelingsproject
Horticulture Innovation HUB
Heerenstraat 14, Paramaribo, Suriname
Mevrouw Vanity Horne
Mobiel/WhatsApp: +597 8437067
E-mail: vanity.horne@fao.org

Ondersteund door:

In samenwerking met:

